

Redke vrste ptic v Sloveniji v letu 1996

Poročilo Komisije za redkosti

Rare bird species in Slovenia in 1996

Rarities Committee Report

Andrej SOVINC

To je že sedmo poročilo o redkih vrstah ptic v Sloveniji. Poročila o redkosti obravnava Komisija za redkosti pri Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. V poročilu so navedeni natančni podatki o opazovanih redkih vrstah, ki vsebujejo datum in kraj opazovanja, število osebkov, ime opazovalca in vir objave podatka. Aktualen seznam redkih vrst ptic Slovenije za leto 1995 obsega 94 vrst in je bil objavljen v 84. številki *Acrocephalus*.

Zapisi o redkih vrstah so predstavljeni na način, ki ga pojasnjuje naslednja legenda:

Podatki iz rubrik "m" in "n" so že objavljeni v predhodnih poročilih o redkih vrstah; glej *Acrocephalus* št. 58-59, str. 99-119 in 120-123, *Acrocephalus* št.63, str. 45-49, *Acrocephalus* št.73, str. 193-196, *Acrocephalus* št. 75-76, str. 76-79 in *Acrocephalus* št. 84, str. 151-156.

Legenda/Legend:

- slovensko ime - znanstveno ime vrste /(m,n); (o,p)/
Slovene name - scientific name /(m,n); (o,p)/
- m** število opazovanj (dogodkov) v zadnjih 50 letih, do vključno leta 1995, number of records in last 50 years, up to 1995;
- n** število opazovanih osebkov v zadnjih 50 letih do vključno leta 1995; (1945-95), number of birds in last 50 years, up to 1995;
- o** število opazovanj (dogodkov) v letu 1996, number of records in 1996;
- p** število opaženih osebkov v letu 1996, number of birds in 1996;
- (m?,n?)** število opazovanj (dogodkov) in opazovanih osebkov iz obdobja zadnjih 50 let (1945-95) še ni zbrano; številki v oklepaju ponazarjata število znanih dogodkov oziroma ugotovljenih osebkov, number of records (m?) and birds (n?) from the previous period not collected as yet; number in brackets refer to the number of already known records or birds;
- B** zadnji znani podatki o vrsti so iz časa do vključno leta 1949; številka ob črki B ponazarja število opazovanj oz. dogodkov, recorded at least once between 1800 and 1949, but not subsequently; number indicates the number of records.

1. Ledni slapnik - *Gavia immer* / (10?,18?);(0)/

2. Rumenočrni slapnik - *Gavia adamsii* /(2,2);(0,0)/

3. Ledni vihar - *Fulmarus glacialis*
B1

4. Črnokljuni vihar - *Puffinus yelkouan* /(15,+1096);(0,0)/

5. Pritlikavi kormoran - *Phalacrocorax pygmaeus* /(8,69);(0,0)/

6. Rožnati pelikan - *Pelecanus onocrotalus* /(1,1);(0,0)/

7. **Plevica** - *Plegadis falcinellus* / (7,12);(1,1)/ 14.4.1996, Cerkniško jezero, 1 osebek, A. Sovinc, letna kronika

8. **Rdeči plamenec** - *Phoenicopterus ruber* / (1,1);(0,0)/

9. **Mali labod** - *Cygnus columbianus* / (1,1);(0,0)/

10. **Labod pevec** - *Cygnus cygnus* / (7,11);(0,0)/

11. **Kratkoljuna gos** - *Anser brachyrhynchus* / (1,7);(0,0)/

12. **Kanadska gos** - *Branta canadensis* / (3,17);(0,0)/

13. **Belolična gos** - *Branta leucopsis* / (2,2);(0,0)/

14. **Grivasta gos** - *Branta bernicla* / (1,1);(0,0)/

15. **Rjasta gos** - *Tadorna ferruginea* / (2,4);(1,1)/ 2.3.1996, Ormoško jezero, 1 osebek, B.Štumberger, Acrocephalus 74. Tretji zapis za zadnjih 50 let.

16. **Črna raca** - *Melanitta nigra* / (15,17);(0,0)/

17. **Brkati ser** - *Gypaetus barbatus* / (1,1);(0,0)/

18. **Egiptovski jastreb** - *Neophron percnopterus* B2

19. **Rjavi jastreb** - *Aegypius monachus* B1

20. **Stepski lunj** - *Circus macrourus* B8

21. **Kratkoprsti skobec** - *Accipiter brevipes* / (1,1);(0,0)/

22. **Rjasta kanja** - *Buteo rufinus* / (2,3);(0,0)/

23. **Koconoga kanja** - *Buteo lagopus* / (?);(1,1)/ 18.2.1996, Krka/Koprivnik, 1 osebek, A.Hudoklin, Acrocephalus 78-79

24. **Veliki klinkač** - *Aquila clanga* / (5,5);(0,0)/

25. **Kraljevi orel** - *Aquila heliaca* / (3,3);(0,0)/

26. **Sredozemski sokol** - *Falco eleonora* / (2,2);(0,0)/

27. **Sokol plenilec** - *Falco cherrug* / (4,4);(0,0)/

28. **Pritlikava tukalica** - *Porzana pusilla* / (1,1);(0,0)/

29. **Mala droplja** - *Tetrax tetrax* B4

30. **Ovratničarka** - *Chlamydotis undulata* / (1,1);(0,0)/

Velika droplja Great Bustard *Otis tarda*, 24. 2. 1996, Dane (I. Geister)

31. **Velika droplja** - *Otis tarda* / (1,1);(1,1)/ konec februarja 1996, Dane, 1 osebek, A.Sovinc in drugi, letna kronika Drugi zapis za zadnjih 50 let.

32. **Morska sraka** - *Haematopus ostralegus* / (?);(0,0)/

33. **Sabljarka** - *Recurvirostra avosetta* / (13,26);(0,0)/

34. **Prilivka** - *Burhinus oedipnemos* / (2?,2?);(0,0)/

35. **Puščalski tekalec** - *Cursorius cursor* / (1,1);(0,0)/

36. **Severni dular** - *Charadrius morinellus* / (2,12);(0,0)/

37. **Rjava komatna tekica** - *Glareola pratincola* / (8,14);(0,0)/

38. **Stepska priba** - *Chettusia gregaria* / (2,2);(0,0)/

39. **Veliki prodnik** - *Calidris canutus* / (9,14);(0,0)/

40. **Ploskokljunec** - *Limicola falcinellus* / (3,3);(0,0)/

41. **Čoketa** - *Gallinago media* / (9,9);(1,2)/ 12. 4. 1996 Ljubljansko barje/Rudnik, 2 osebk, D. Fekonja, Acrocephalus 92:32

42. **Progastorepi kljunač** - *Limosa lapponica* / (11,31);(0,0)/

43. **Tenkokljuni škurh** - *Numenius tenuirostris* B1

44. **Jezerski martinec** - *Tringa stagnatilis* /(?,?);(0,0)/

45. **Mali rumenonogi martinec** - *Tringa flavipes* /(1,1);(0,0)/

46. **Kamenjar** - *Arenaria interpres* / (15,20);(1,1)/ 24.9.1996, Cerknjsko jezero, 1 osebek, J.Kus, Acrocephalus 77

47. **Ozokljuni liskonožec** - *Phalaropus lobatus* /(4,15);(1,1)/ 26.8.1996, Ormoško jezero, 1 osebek, L.Božič, Acrocephalus 78-79

48. **Ploskokljuni liskonožec** - *Phalaropus fulicarius* /(1,1);(0,0)/

49. **Lopatasta govnačka** - *Stercorarius pomarinus* /(3,4);(0,0)/

50. **Bodičasta govnačka** - *Stercorarius parasiticus* /(3,3);(1,1)/ 10. 6. 1996, postojna, 1 osebek, S. Polak, Acrocephalus

51. **Velika govnačka** - *Stercorarius skua* B2

52. **Zalivski galeb** - *Larus genei* / (3,6);(0,0)/

53. **Srebrni galeb** - *Larus argentatus* / (+22,+44);(0)/

54. **Ribji galeb** - *Larus ichtyaetus* / (0,0),(3,3)/ 10.2.1996, Melje, 1 osebek ad., F.Bračko, F.Janžekovič v: L.Božič, Acrocephalus 80-81: 6-13 11.2.1996, Melje, 1 osebek ad. in 1 prvozimski osebek, F.Bračko, F.Janžekovič v: L.Božič, Acrocephalus 80-81:6-13 9.3.1996, Ormoško jezero, 1 prvozimski osebek, F.Bračko, F.Janžekovič v: L.Božič, Acrocephalus 80-81: 6-13 11.3.1996, Ptujsko jezero, 1 osebek ad., L.Božič, Acrocephalus 80-81:6-13

26.12.1996 - 11.1.1997, Melje, 1 osebek v prvozimskem perju, L.Božič, Acrocephalus 80-81: 6-13 30.12.1996, reka Drava, 1 osebek v prvozimskem perju, L.Božič, Acrocephalus 80-81: 6-13 25.1.1997, reka Drava, 1 osebek v prvozimskem perju, L.Božič, Acrocephalus 80-81: 6-13 6.2.1997, reka Drava, 1 osebek v prvozimskem perju, L.Božič, Acrocephalus 80-81: 6-13

Prva opazovanja ribjega galeba v Sloveniji. Zapisi med 10.2. in 11.3.1996 veljajo za dve opazovanji dveh osebkov, zapisi med 26.12.1996 in 6.2.1997 pa za tretje opazovanje (istega) osebkov.

55. **Morski galeb** - *Larus marinus* / (3,3),(0,0)/

56. **Ledni galeb** - *Larus hyperboreus* B1

57. **Črnonoga čigra** - *Gelochelidon nilotica* /(6,7);(0,0)/

58. **Mala čopasta čigra** - *Sterna bengalensis* /(1,1);(0,0)/

59. **Kaspijska čigra** - *Sterna caspia* / (19,48);(3,8)/ 15.4.1996, Ptujsko jezero, 2 osebkov, L.Božič, Acrocephalus 80-81: 42 14.4.1996, Tomačevo/Sava, 4 osebkov, M.Košir, Acrocephalus 83: 121-124 14.4.1996, Vrhnika, 2 osebkov, E.Vukelič, letna kronika

60. **Mala njorka** - *Alca torda* B1

61. **Črna njorka** - *Cephus grylle* / (1,1);(0,0)/

62. **Mormon** - *Fratercula arctica* / (1,1);(0,0)/

63. **Koconoga stepska kokoška** - *Syrhaptes paradoxus* B3

64. **Čopasta kukavica** - *Clamator glandarius* /(1,1);(0,0)/

65. **Snežna sova** - *Nyctea scandiaca* B2

66. **Bradata sova** - *Strix nebulosa* / (1,1);(0,0)/

67. **Skobčevka** - *Surnia ulula* B1

68. **Močvirska uharica** - *Asio flammeus* /(4,5);(0,0)/

69. **Bledi hudournik** - *Apus pallidus* / (1,1);(0,0)/

70. **Belohrbti detel** - *Dendrocopus leucotos* /(7,7);(0,0)/

71. **Eremophilla alpestris** - *Uhati škrjanec* /(1,3);(0,0)/

72. **Laški škrjanec** - *Melanocorypha calandra* /(1,1);(0,0)/

73. **Kratkoprsti škrjanec** - *Calandrella brachydactyla* /(3,31);(0,0)/

74. **Rumenoglava pastirica** - *Motacilla citreola* /(1,1);(0,0)/

75. **Španski kupčar** - *Oenathe hispanica* /(7,8);(0,0)/

76. **Grahasti drozg** - *Zoothera dauma* / (1,1);(0,0)/

77. **Robidna trstnica** - *Acrocephalus dumetorum* /(2,2);(2,2)/ 20.9.1996, Vrhnika, 1 osebek, F.Bračko, Acrocephalus 83: 103-

106 21.9.1996, Vrhnika, 1 osebek, F.Bračko, *Acrocephalus* 83: 103-106

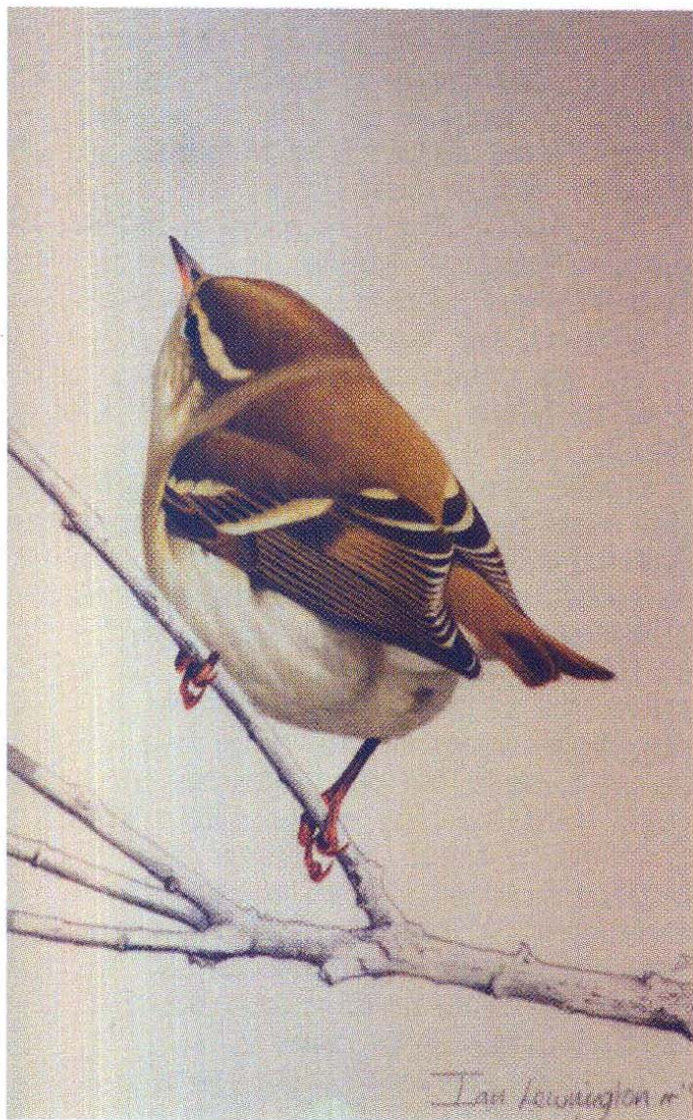
Tretji in četrti zapis za Slovenijo.

78. **Plevelna trstnica** - *Acrocephalus agricola* / (1,1);(1,1)/ 9.10.1996, Vrhnika, 1 osebek ujet, *Acrocephalus* 87-88

Drugi zapis za Slovenijo.

79. **Svetlooka penica** - *Sylvia hortensis* / (2,2);(0,0)/

80. **Mušja listnica** - *Phylloscopus inornatus* / (1,1);(1,1)/ 13.10.1996, Vrhnika, 1 osebek ujet, D.Šere, P.Grošelj, *Acrocephalus* 84

Drugi zapis za Slovenijo.

81. **Žalobna sinica** - *Parus lugubris* / (2,3);(0,0)/

82. **Planinska vrana** - *Pyrrhocorax pyrrhocorax* / (1,2);(0,0)/

83. **Rožasti škorec** - *Sturnus roseus* / (6,48);(0,0)/

84. **Travniški vrabec** - *Passer hispaniolensis* / (1,1);(0,0)/

85. **Zlati vrabec** - *Passer luteus* / (1,1);(0,0)/

86. **Skalni vrabec** - *Petronia petronia* / (1,1);(0,0)/

87. **Severni repnik** - *Carduelis flavirostris* / (?);(0,0)/

88. **Beloperuti krivokljun** - *Loxia leucoptera* / (2,2);(0,0)/

89. **Veliki krivokljun** - *Loxia pytyopsittacus* B1

90. **Smrekov kalin** - *Pinicola enucleator* B1

91. **Snežni strnad** - *Plectrophenax nivalis* / (?);(1,4)/2. 11. 1996, Snežnik, 4 osebk, S. Polak, *Acrocephalus* 92:34

92. **Laponski ostroglež** - *Calcarius lapponicus* / (5,5);(0,0)/

93. **Beloglavi strnad** - *Emberiza leucocephala* / (?);(0,0)/

94. **Gozdni strnad** - *Emberiza rustica* / (1,1);(0,0)/

95. **Mali strnad** - *Emberiza pusilla* / (6,6);(0,0)/

96. **Žametni strnad** - *Emberiza rutila* / (1,1);(0,0)/

POVZETEK

Seznam redkih vrst ptic v Sloveniji v letu 1996 je sedmo letno poročilo Komisije za redkosti pri DOPPS in obsega 96 vrst.

Med 19 poročili za leto 1996 so podatki za 14 vrst (*P. falcinellus*, *T. ferruginea*, *B.lagopus*, *O. tarda*, *G. media*, *A. interpres*, *P. lobatus*, *S. parasiticus*, *L.ichyaetus*, *S. caspia*, *A. dumetorum*, *A. agricola*, *P. inornatus*, *P. nivalis*)

V letu 1996 je bila ugotovljena ena nova vrsta ptic za Slovenijo (ribji galeb *Larus ichtyaetus*). Velika droplja *Otis tarda* je bila ugotovljena drugič v Sloveniji v zadnjih 50 letih, drugi zapis je bil potrjen tudi za plevelno trstnico *Acrocephalus agricola* in mušjo listnico *Phylloscopus inornatus*. Tretjič v zadnjih 50 letih je bila ugotovljena rjasta gos *Tadorna ferruginea*, tretji in četrti zapis je bil potrjen za robidno trstnico *Acrocephalus dumetorum*.

Komisija za redkosti je poleg objavljenih podatkov v letu 1996 obravnavala tudi naslednje poročilo, ki pa ni bilo potrjeno:

Aquila heliaca, 3. 7. 1996, Stol, 1 osebek.

Pri pripravi tega poročila so bili pregledani naslednji viri: Acrocephalus (vključeno do številke 92), Falco (do številke 11), Annales (do leta 1998) in nekaj prispevkov za Ornitološko kroniko 1996.

Na koncu bi se želeli zahvaliti vsem, ki so posredovali poročila o opažanjih redkih vrst. Komisija za redkosti pri DOPPS je predstavnik Slovenije v Evropskem združenju komisij za redkosti. Združenje je pred časom izdalo priporočilo vsem ornitološkim in drugim glasilom, da naj ne bi objavljali poročil o opazovanjih vrst z nacionalnega seznama redkih vrst, če niso bila predhodno potrjena s strani nacionalne komisije za redkosti.

SUMMARY

This is the seventh annual report of Slovene Rarities Committee (KRED) and contains 96 species. There are 19 accepted reports from 1996. One report have not been accepted.

Highlights include:

- one new species for Slovenia in 1995 (*L. ichyaetus*),
- second records for Slovenia (*A. agricola*, *P. inornatus*),
- third and fourth records for Slovenia (*A. dumetorum*),
- second record for the last 50 years (*O. tarda*) and
- third record for the last 50 years (*T. ferruginea*).

Andrej Sovinc, Pod kostanji 44, 1000 Ljubljana

Popravek

V članku Milana Vogrina Prelet in pojavljanje togotnika na Dravskem polju (Acrocephalus št. 90-91, stran 156) sta zamenjani sliki 2 in 3. Za pomoto se avtorju in bralcem opravičujem. Urednik

Iz ornitološke beležnice

From the ornithological notebook

SIVA ČAPLJA *Ardea cinerea*

GREY HERON - *Short history of its colony at Miliči on the river Kolpa (Slovenia)*

Prišlo nam je že kar v navado, da en avgustovski vikend z družinami taborimo pri Purgi ob Kolpi. V nedeljo, 16. 8. 98, sva se izmuznila družini in šla pogledat znano kolonijo sivih čapelj pri miličkih pečinah pri Miličih. Za koloniji kot kaže dobro vedo vsi domačini in lastnik kampa nama je rad povedal, kako jo najdeva.

V prvem poskusu je nisva našla in sva morala nazaj v Miliče vprašat za pot. Pozvonila sva pri prvi domačiji na robu vasi in prijazen siv možakar nama je bil takoj voljan vse povedati. Precej naju je povabil noter na pijačo, midva pa se tudi nisva dosti branila.

Gazda nama je potlej v pristni belokranjski srbščini pravil marsikaj zanimivega. Povedal je, da je kolonija tam že od zdavnaj, da ljudski spomin v Miličih ne seže toliko v preteklost. Tudi njegov pokojni sosed, ki bi, če bi še živel, zdaj štel kakšnih 120 let, je pravil, da je bila kolonija tam že za časa njegovega otroštva. Prej da je bila kolonija na vrhu stene, ko pa so gozdarji po drugi vojni gozd izsekali, so se čaplje preselile čisto dol h Kolpi. Povedal je tudi, da so italijanski vojaki, ki so med vojno imeli postojanko v miličkem župnišču, ustrelili nekaj čapelj, da bi jih pojedli, pa niso bile dobre. Če jih še Italijani niso žrli, potlej pa res niso užitne, je še pribil.

Po prijetnem, krepčilnem predahu sva se še enkrat napotila h Kolpi, tokrat oborožena z natančnimi navodili, in sva kolonijo v prvo tudi res našla. Gnezda so na mogočnih stoletnih bukvah, ki dajejo vtis pragozda. Na vsaki bukvi je po več gnezd in gozdna tla so vsa poškrabljena z belimi iztrebki. Del gozda ob reki okrog miličkih pečin je zavarovan kot gozdni rezervat Marindol, bogve če ne prav zaradi čapelj.